

Cavling-indstilling af journalisterne Sebastian Gjerding og Bo Elkjær fra Information samt Jette Aagaard og Niels Sandøe fra Finans

Igennem to år har journalister fra Finans og Information samarbejdet om at løfte sløret for en kriminel underverden, der maler den danske statskasse for milliarder gennem omfattende momssvindler.

Undervejs har de publiceret sribes af afsløringer senest med serien, Svindelmaskinen, der blev publiceret fra marts 2021 og frem. Serien er en overbevisende demonstration af journalisternes stenhårde arbejde, der i omfang og kompleksitet har været helt ualmindeligt grundigt og dygtigt udført.

Journalisterne har f.eks. gennemtrengt de enorme pengestrømme fra den såkaldte Operation Greed-sag, der er en af danmarkshistoriens største sager om momssvindler. Herved har de dokumenteret et helt nyt kompleks af formodet momssvindler, hvor 13 konkursramte selskaber har efterladt moms- og skattegæld for over 300 mio. kr. Trods de direkte tråde til Operation Greed-komplekset, havde myndighederne ikke bidt mærke i, endelig grebet ind overfor, at svindlen blot fortsatte i et nyt setup, efter at det gamle var blevet standset af politiet.

Undervejs afslørede journalisterne også, hvordan de formodede svindelvirksomheder havde officiel adresse på bl.a. et hjemløseherberg i København. Havde myndighederne kontrol fungeret, ville dette ikke have kunnet lade sig gøre.

Momssvindler foregår som regel i et uoverskueligt net af transaktioner og selskaber, men gennem omfattende kildearbejde med bl.a. stråmandsdirektører, kunder og bagmænd kunne de fire journalister beskrive meget detaljeret, hvordan svindlen er orkestreret. Det har givet offentligheden en helt ny indsigt i en ellers utilgængelig verden.

Blandt de mest opsigtsvækkende afsløringer finder man historien om, hvordan store summer fra momssvindler i Danmark havnede i Iran og i såkaldte hawala-netværk i Somalia. Artikelserien har ligeledes dokumenteret, hvordan de kriminelle dribler udenom de etablerede bankers hvidvaskforsvar ved at bruge udenlandske neobankere, hvilket straks har fået skattemyndighederne til at reagere.

Bag artiklerne ligger som nævnt en årelang research og mange tusinde dokumenter, der f.eks. omfatter kuratorredokumenter indhentet i skifteretterne, regnskaber, domme, kontoudtog og skattedokumenter. Journalisterne har tillige lavet omfattende analyser af pengestrømme, netværksanalyse og text mining for at holde styr på de mange dokumenter og oplysninger. Afsløringerne fra før 2021 omfatter f.eks. historier om, hvordan myndighederne i mere end et årti sad advarsler om svindel overhørig, og om hvordan svindelen trækker tråde til militante islamister og jihadister fra Islamisk Stat og al-Qaeda.

Undervejs har politikerne vedtaget en stribe nye tiltag om skærpede kontroller og et strammere samarbejde mellem myndigheder som en direkte reaktion på journalisternes afsløringer. Ingen danske journalister er nogen sinde lykkedes med at komme så langt ind i momssvindlens væsen og modus operandi som de fire indstillede, og både metodemæssigt og formidlingsmæssigt har arbejdet været i særklasse.

Derfor indstilles de hermed til årets Cavling-pris.

Mvh

Jesper Høberg

Journalist og redaktør, undersøgende journalistik

Morgenavisen Jyllands-Posten / FINANS